

DİJİTAL TÜRK LİRASI

Sıkça Sorulan Sorular

TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI

- 1 Dijital para nedir?
- 2 Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası neden dijital para çalışmaları yürütüyor?
- 3 Para halihazırda dijital olarak kullanılmıyor mu? Dijital Türk lirasının farkı ne olacak?
- 4 Dijital paranın kripto varlıktan farkı nedir?
- 5 Dijital Türk lirasının değeri ne olacak?
- 6 TCMB dijital para çalışmalarında ne durumda?
- 7 Dijital para alanında diğer ülkelerle ortak çalışmalar yapılıyor mu?
- 8 Dijital Türk lirasının dolaşıma girme süreci nasıl olacak?
- 9 Dijital Türk lirası harcamalarım izlenebilir mi?
- 10 Dijital Türk lirasını nasıl kullanacağım?

Dijital para nedir?

Merkez Bankası Dijital Parası (Dijital para), bir ülkenin merkez bankası tarafından ihraç edilen parasının dijital biçimidir. Hem yurt içi ve hem de uluslararası ödemelerde yasal ödeme aracı olarak kullanılabilir. Ülkemizdeki dijital para, dijital Türk lirası olarak adlandırılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası neden dijital para çalışmaları yürütüyor?

Tüm dünyada merkez bankalarının önemli bir kısmı dijital para çalışmalarını sürdürmektedir. Dijital paraların, mevcut ödeme yöntemlerini tamamlayıcı bir şekilde hayata geçirilmesi ve böylelikle ödemelerin kesintisiz ve sürekli yapılabilmesi için ayrı bir ödeme kanalı oluşturulması hedeflenmektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Türk lirasının tüm süreçlerde dijitalleştirilmesi hedefiyle yürüttüğü dijital Türk lirası çalışmalarıyla birlikte ödemeler alanında yapılacak yenilikler için bir altyapı oluşmasını da amaçlamaktadır.

Dijital Türk lirası kullanımıyla dijital kapsayıcılığın artmasının, mevcut ve yeni hizmetlerin yaygınlaşmasına katkı sağlayarak finansal kapsayıcılığa olumlu etki edeceği öngörülmektedir.

Para halihazırda dijital olarak kullanılmıyor mu? Dijital Türk lirasının farkı ne olacak?

Günümüzde mevduat, elektronik paralar ve kredi kartları elektronik ortamda ödeme yapılmasını sağlayan araçlardır. Paranın dijitalleşmesi ise geniş bir kavram olup sadece elektronik ortamda ödeme yapılabilme olarak düşünülmemelidir. Para ile birlikte, finansal varlıklar, gerçek dünya varlıkları ve iş akışları da dijitalleşmektedir. Dijitalleşme, ödemeleri daha verimli hale getiren ve kullanıcı deneyimini artıran çözümlerin ortaya çıkmasına imkân vermektedir.

Nakit özelliklerini içeren bir biçim olarak dijital Türk lirası, banka hesabı bulunmadan da herkes tarafından kullanılabilir.

İnternet veya mobil ağ erişiminin kısıtlı olduğu durumlarda, dijital Türk lirası işlemleri çevrimdışı olarak gerçekleştirilebilecektir.

Ayrıca ülkemizi ziyaret eden turistler için de dijital Türk lirası seçeneği sunulabilecektir.

Paranın, varlıkların ve iş akışlarının dijitalleşmesi Türkiye'deki finansal inovasyon altyapısının evrilmesini sağlayacaktır. Bu sayede dijital Türk lirası ve çevresinde kurulacak ekosistem, ödeme akışlarının verimliliğini artırarak kullanıcılara yeni hizmetler sunabilecek ve kullanıcı deneyimini güçlendirecektir.

Dijital paranın kripto varlıktan farkı nedir?

Dijital para bir kripto varlık değildir. Kripto varlıklarda kullanılan blokzincir gibi dağıtık defter teknolojilerinden yararlanılabilmesi sebebiyle, dijital paranın kripto varlık olduğu yönünde yanlış bir algı bulunmaktadır. Dijital para ve kripto varlıklar, teknoloji

yönünden benzerlikler taşıyabilse de özellikle ekonomik ve hukuki açıdan tamamen farklıdır. Dijital para, emtia ya da sermaye piyasası aracı olmayıp itibari para niteliğinde olacaktır. Kripto varlığın aksine dijital para, merkez bankaları yükümlülüğünde konumlandırılmaktadır.

Dijital Türk lirasının değeri ne olacak?

Dijital Türk lirası Türk lirasından farklı bir para birimi değil, onun dijital biçimidir. Değeri, Türk lirasının tüm biçimleriyle (banknot, kaydi para vb.) aynıdır. Dijital olarak adlandırılması sadece yeni bir biçimi ifade etmek içindir. Türk lirasından farklı bir simgesi ve kısaltması bulunmayacaktır.

TCMB dijital para çalışmalarında ne durumda?

Dijital Türk Lirası Projesinin birinci faz çalışmaları tamamlanmıştır. Birinci faz kapsamında, teknolojik boyuttaki çalışmalara odaklanılmıştır. Bu doğrultuda, dijital Türk lirasının kullanım senaryolarına ve mimarisine dair gereksinimler belirlenmiş, prototip sistem geliştirilmiş ve pilot testler gerçekleştirilmiştir.

İkinci faz çalışmalarında, birinci fazda geliştirilen prototip sistemin olgunlaştırılarak asgari çalışır ürün seviyesine getirilmesine yönelik çalışmalar sürmektedir. Programlanabilir ödemeler ve çevrimdışı ödemeler ikinci faz çalışmalarının odağında yer almaktadır. Bu alanların kapsandığı pilot testlerin yapılması da planlanmaktadır.

Ek olarak, dijital para sisteminde kullanılabilecek tasarım alternatiflerine ve sınır ötesi ödemelere yönelik kavram ispatı niteliğinde çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, projenin teknolojik altyapısına yönelik çalışmaların yanı sıra, hukuki ve iktisadi boyutuna dair çeşitli analiz ve hazırlık çalışmaları da yürütülmektedir.

Üçüncü fazda ise dijital Türk lirasına ilişkin nihai çalışmalar tamamlandıktan sonra tedavülüne ilişkin değerlendirmeler yapılacaktır. Fazların planlanan kapsamı ve süresi, çalışmaların sonuçlarına ve değerlendirmelere bağlı olarak değişkenlik gösterebilecektir.

Dijital para alanında diğer ülkelerle ortak çalışmalar yapılıyor mu?

TCMB, dijital para alanında Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) da dahil olmak üzere çeşitli uluslararası kuruluşların çalışma gruplarında yer almaktadır. Aynı zamanda ikili iş birlikleri çerçevesinde diğer ülke merkez bankalarıyla da görüşmeler ve ortak çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Dijital Türk lirasının dolaşıma girme süreci nasıl olacak?

TCMB, dijital Türk lirasının kullanıma sunulmasına her yönden hazır olmak için çalışmalarına devam etmektedir. Çalışmalar ilerledikçe karar alıcılara sunulacaktır. Nihai kararın alınması ve ilgili mevzuatın hayata geçmesiyle birlikte dijital Türk lirasının yaygınlaştırma çalışmalarının hızlanması ve tüm Türkiye’de kullanıma sunulması mümkün olabilecektir.

Dijital Türk lirası harcamalarım izlenebilir mi?

Dijital Türk lirası çalışmaları kapsamında dijital para sisteminde kişilerin kimlik bilgileri yer almamaktadır. Yapılan işlemler dijital para sisteminde saklanırken, kullanıcıların kimlik bilgileri sadece tercih ettikleri finansal aracı kurumda yer almaktadır. Benimsenen mimaride, merkez bankası son kullanıcıların kimlik bilgisine sahip olmadığı için hangi işlemin hangi kullanıcıya ait olduğunu bilmemektedir. Bu sebeple, merkez bankasının kullanıcıların harcama tercihlerini ve kullanım alışkanlıklarını takip etmesi teknik olarak mümkün olmayacaktır.

Dijital Türk lirasını nasıl kullanacağım?

Dijital Türk lirası, pilot testlerde mobil cüzdan uygulaması üzerinden kullanılmaktadır. Tedavülüne ilişkin karar verilmesi durumunda, dijital Türk lirasının finansal aracı kurumların sunduğu uygulamalar aracılığıyla kullanılması planlanmaktadır. Ek olarak gerek çevrimiçi gerekse çevrimdışı ödemeler için kartlı çözümler başta olmak üzere alternatifler üzerine de çalışılmaktadır.

Dijital Türk lirası, banknot ya da mevduattan dönüştürülerek kullanılabilir. İstenildiğinde tekrar banknot ya da mevduata dönüştürülebilir olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**